

Andveikraverndin:

Miðdepul í fjølmiðl-unum í ein mánaða

Sosialurin hevur heitt á Marjun Sigurðsdóttir, ið hevur verið dagligur leiðari av Andveikraverndini fram til 1. febr. 1984, um at gera viðmerkingar til tað orðaskifti, ið er farið fram seinasta mánaðin um støðuna hjá andveikum í Føroyum

Afturkomin av ferð í út-londum ið hevur vart í ein mánaða, gjørdist eg ikki sørt bilsin, tæið eg fór at hyggja ígjøgnum bløðini, at siggja allan hávan, ið knappliga var gjørdur burturur andveikum.

Sjálvandi er tað at fegnast um, at tað ið hevur verið sagt, síðani dr. Rasmussen á Eiði livdi, nú tykist at vera hoyrt. Nevniliga tað, at vit hava brúk fyri minst 80 pláss-um til andveik í Føroyum umframt tey, ið kunnu búgva heima.

Men tað orkymrar ikki sørt, tæið alt verður á gosi. Bæði tey andveiku sjálvi, teirra avvarðandi og starvsfólk kenna seg ótrygg, serliga tí tey ikki vita hvat ið fer fram, hvat ið er veruleiki og hvat ið er politiskt spæl.

Nøkur av høvuðsevn-unum ið umrødd eru henda seinasta mánaðin andveikum viðvíkjandi eru:

- 1) Trot á stovnsplássum
- 2) Smærri eindir
- 3) Umlættingarpláss
- 4) Kostnaður
- 5) Álitid frá 1982
- 6) Yvirtøka
- 7) Løgtingssamtyktirnar 1976 og 1983
- 8) Bráðfeingis loysn.

Eg skal gera viðmerk-ingar til hesi átta evnini.

Trot á stovnspláss-um

Eg havi ikki hoyrt send-ingarnar í útvarpinum, men havi lisið bløðini. Visti eg ikki betur, so hevði eg fingið tað fatan, við at lesa bløðini, at á Eirargarði búðu 48 fólk í einum trunks, móguliga øll somul í einari stórarí svøvnskemmu.

So er ikki. Á Eirargarði búgva 36 fólk bytt sundur í 6 húsfólk í hvørjari eind,

ið hvør hevur sin kók, sína borðstovu sitt uppihalds-rúm, sínar hentleikar og hvør hevur sitt egna kamar.

Harafurtat búgva 12 fólk á einari deild. Av hesum 12 húsfólkum eru fleiri í køyrstóli. Henda deild liður dagliga undir ov trongari húsarúmd, sum ikki er bygd til, at fleiri køyrstólar skulu vera samstundis á gongini og í uppihaldsstovni. Eftir mini meting, hevur

henda deild mest fyri neyðini at fáa betur húsa-rúmd. Men eisini á hesi deild hava húsfólkini hvør sitt kamar. Á Eirargarði eru sostatt seks húski við seks fólkum og eitt húski við tólv fólkum.

Tað ber tí til at siga, at Eirargarður sum er, er skipaður í smærri eindir, og at vit hava sera góðar royndir av hesum og at vit kunnu vísa á, at tað hevur verið mennandi fyri einstaka húsfólki, at búgva í smærri eindum.

Hinvegin vita vit eisini, at tað ikki er so mennandi at stovnurin liggur á sjúkrahússkinum, tí bæði hitt einstaka húsfólkið, starvsfólkið, avvarðandi og ikki minst uttanfyri-standandi fólk lættliga festa seg við andveik, sum sjúk fólk og ta hugsanina hava vit bart imóti í fleiri tiggju-árin.

(Eg las í seinast út-komma nr. av Javna, at ætlanin er at varðveita læknaumboðið í stýrinum fyri Fritidarmeioð. Hetta skilji eg ikki. Í hvussu so er, er tað ikki í tráð við hugsanina um normaliser-ing. Meira hóskaði mátti tað verið, at latið sosial-pædagogar verið umboðaðir).

Tað er rætt, at einki pláss er tókt innan And-veikraverndina í lötuni. Hetta hava vit gjørt vart við, bæði skrivliga og

munnlaga til avvarandi myndugleikar og vit hava sagt tað á fundum, ið Javni hevur skipað fyri.

Vit hava tó tvey skúlaheim, eitt á Argjum og eitt í Tórshavn, sum við betur manning kundu tikið imóti børnum, ið lötuni hava tørv á stovns-plássum.

Vit hava eisini higartil kunna tikið imóti fólk bráðfangis á Fritidarmeio-num i styttri ella longri tíð.

Vit hava enn ikki havt fyri neyðini at vent okkum til danskar stovnar við umbøn um pláss. Men vit kunnu koma í ta støðu, og tí er neyðugt at fara undir útbygging beinanvegin.

Smærri eindir:

Bæði okkara egnu roynd-ir, og tað vit vita um frá øðrum vísa at fólk mennast best í so smáum eindum, at tey kenna hvønn annan. Vit kenna tað eisini sera væl frá skúlaverkinum, har seinment børn lættliga smokka burtur imillum í einum stórum flokki.

Innan Andveikravernd-ina er heldur eingin ivi um, at best er at byggja út í smærri eindum og at Eirargarður eigur at fáa betur og meira hóskaði húsarúmd har til ber at virka sum sjálvstøðugt húski, sum tó kunnu fáa felags tilboð, eitt nú fysio-terapeut.

Umlættingarpláss

Tæið deild V og pension-atið vóru tikin í nýtslu, var øllum greitt, at hetta ikki var nóg mikið. Deild V hevði 20 pláss, sum beinanvegin vóru tikin í nýtslu. Fyri at veita teimum heimabúgvandi eina litla hjál, var avrátt, at starvsfólkaskipanin skuldi vera til 22 fólk, soleiðis at tað skuldi vera móguligt, at taka upp til 2 fólk til umlætting í senn.

umframt tey 20 fastbúgv-andi.

Tæið Eirargarður var tikin í nýtslu í 1980, gjørdur vit vart við, at vit framvegis mettu, at tørvur var á tveimum um-lættingarplássum. Men svarið frá dansku myndugleikunum var, at nú vit høvdu fimm um-lættingarpláss á Fritidarmeio-num, kundu vit ikki, so leingi trot var á stovns-plássum, hava nevndu umlættingarpláss stand-andi.

Kostnaður

Eg skilji væl, at tað orkymrar fólk, tæið summi siga, at tað er dýrari og onnur siga tað er ódýrari við smærri eindum.

Verunleikin er, at tæið fólk í øðrum londum siga, at tað er ódýrari við smærri eindum, tá samanbera tey við teir sokallaðu «totalinstitutioner». Slíkir stovnar vóru bæði Ebbe-rodgård og Rødbygård. Har búðu yvir 1000 fólk og har arbeiddu kanska líka nóg fólk. Á stovnunum var alt, líka frá bankum, handlum, sjúkrahúsum, verkstøðum, skúlum og bústaðum. Fólk kundu liva har alt sitt liv uttan nakrantíð at koma í samband við livið uttanfyri stovnin.

Um tú samanber rakstr-arútreiðslurnar fyri ein slíkan stovn við somu út-reiðslum á einum litlum stovni, ið ikki er óbyrgdur frá samfelagnum annars, so var litli stovnurin ódýrari. Okkum viðvíkjandi kunnu vit samanbera Be-handlingscenteret í Næst-ved og Eirargarð. Har visir tað seg eisini, at Eirargarður er ódýrari.

Rokna vit hinvegin við einum stovni á stódd við Eirargarð og samanbera við ein stovn á stódd við Fritidarmeioð, so er Eirargarður ódýrari.

Tæið talan er um smærri Framhald á síðu 15

TAD NÝGGJA

LEIGA

DER

SJÓNVARP
lit, 0,30
frá

VIDEO
VHS
frá

220,— um mánaðin **325,—**

ÓKEYPIS SERVICE

DER

VIDEO/SJÓNVARP
N. Finsensgeta, tlf. 15132

Føroya Lærara-skúli

Tey, sum ætla sær at søkja inn á Læraraskúlan komandi skúlaár, verða biðin um at venda sær til skúlan í seinasta lagi 1. mai 1984 fyri at fáa umsóknarbløð tilsend.

Umsøkjarar við students- ella HF-prógvi á líknandi stigi hava fyrirun.

Føroya Læraraskúli
telef. 13501

Áhugaverd bún-aðartíðindi

Búnaðarblaðið nr. 2 er komið út.

Annað Búnaðarblaðið, sum er fyri januar árs-fjórðing, er komið út, og er 32 síður til stóddar.

Umframt feløg og samtøkur innan jarðarbrúk og garðyrki er Føroya Havbúnaðarfelag eisini við í blaðútgávu.

Í blaðnum er tilfar um og fyri jarðarbrúk, hav-búnaða og garðyrki. Greinir eru um havbúnaða, urtagarðsrøkt, seyð, neyt, taðing, fódur, neyta-efartilíði og skattaviðurskipti. Eisini er frágreið-ing og niðurstøður frá búnaðarskeiðnum á háskúl-anum í januar mánaða, umframt oddagreinir, lesarateig, smástubbar og lýsingar.

Blaðið verður sent øllum felagslimum og hand-arum, og fæst eisini til keyps í bókhandlum og nøkrum blaðsolum. Búnaðarblaðið kostar 15 krónur.